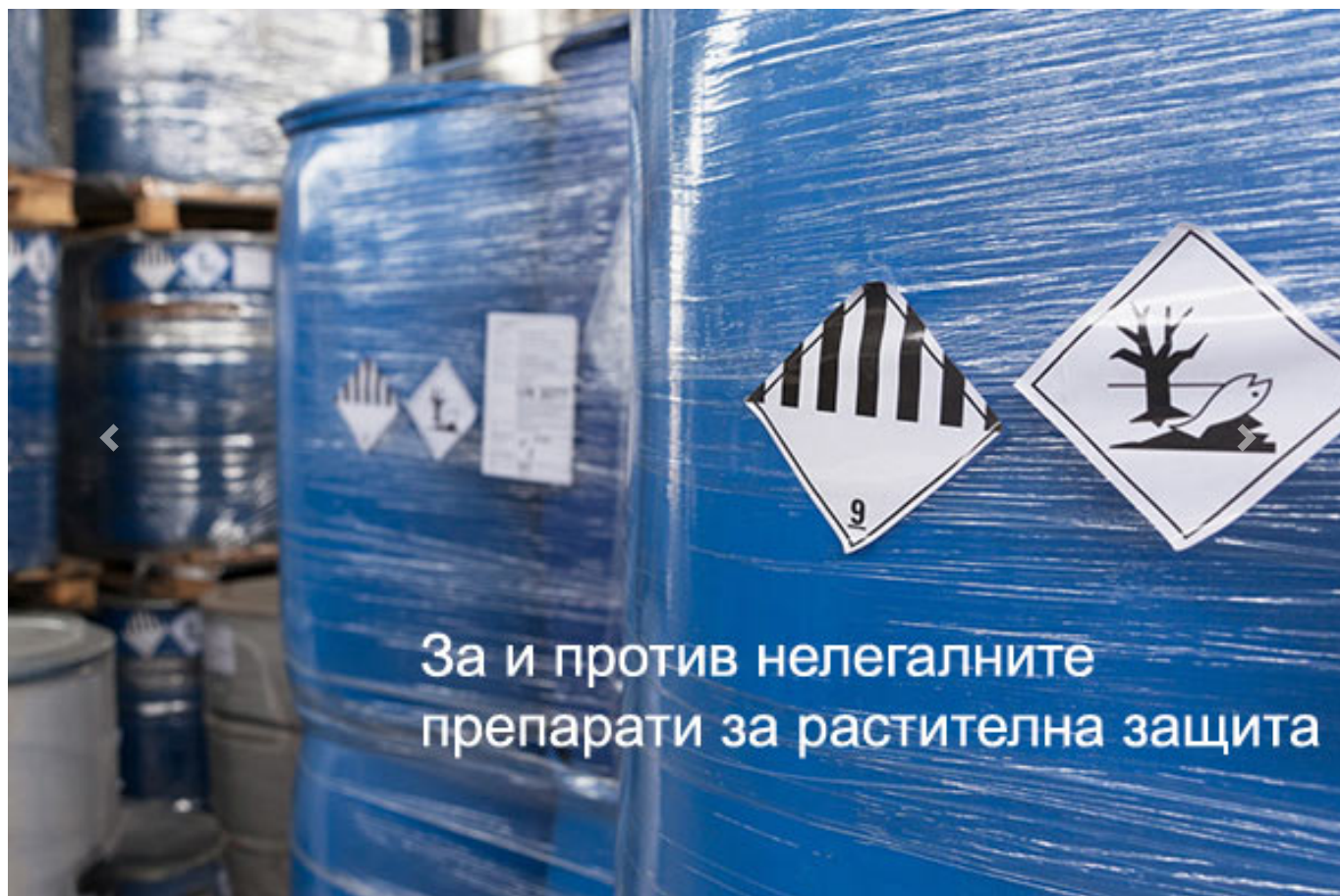

Криминализирането на нелегалния внос и търговия с неразрешени за употреба ПРЗ не е по вкуса на всеки

Автор(и): Емил Иванов
Дата: 16.02.2021 Брой: 2/2021

Коментар на Емил Иванов

Високо стойностната мисия - да бъде осветлена търговията с препарати за растителна защита в България, най-накрая видя бял свят, бе забелязана на най-високо управленско ниво и е на път (след приемане на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс) да получи правна защита, регламентирани механизми за противодействие на нелегалната и нелоялна конкуренция.

Какво се случва обаче след това ключово събитие? Вместо да станем свидетели на всеобща радост и удовлетворение от победата на здравия разум и прагматичния подход, от победата в интерес на цялото общество - търговци на пестициди, производители на земеделска продукция, потребители, към които прибавяме и чисто екологичните ефекти, се натъкваме на абсурдни спекулации, на прославутия български скепсис, на зависимости и внушения, на театрално позърство и смехотворни твърдения...

Тъй като злободневната тема - пресичане на пътищата за злоупотреба с фалшиви и неразрешени за употреба пестицидни продукти, става обект на специално внимание от страна на някои персони, които демонстрират хипер активност, най-вече в социалните мрежи, срещу това особено важно решение на Министерския съвет в полза на легалния бизнес, ще се опитам безпристрастно да отговоря поне на част от недоволните от новата ситуация.

Само един факт. В резултат на проверките по международната операция SILVER AXE V, координирана от Европол и ОЛАФ, през миналата година у нас са задържани над 25 т нелегално внесени препарати за растителна защита. Публична тайна е, че един от каналите за този нерегламентиран внос е с адрес Турция. Това изглежда е достатъчно основателна причина някои наши агробизнесмени, загрижени за здравето на сънародниците ни, да питат настоятелно защо щом препаратите за растителна защита от Турция са вредни, продължаваме да внасяме зеленчуци и плодове оттам.

На пръв поглед тази позиция е в достатъчна степен логична. Но така ли е наистина? Вземам за пример зеленчуците, които имат по-важна роля и участие от плодовете в хранителната верига. В никакъв случай този избор на означава, че плодовете са пренебрегнати, правя го, за да не се отклоняваме от главната цел. И така. В качеството си на външна граница на ЕС България има особено отговорна роля. В случая българският фитосанитарен контрол на пропускателните пунктове в Турция е на много високо ниво - и от гледна точка на професионална експертиза, и от гледна точка на техническо оборудване. Под лупа се наблюдават всички пристигащи партии зеленчуци. Оценките и анализите са комплексни и детайлни - здравен статус, наличие на карантинни и инвазивни вредители, остатъчни количества пестициди и т.н. Българският потребител няма никакво основание да се тревожи. Бариерата срещу нарушаването на фитосанитарните изисквания е сигурен инструмент за управление на рисковете, за стопиране на всяко отклонение от строгите изисквания на ЕС!

От друга страна, налага се да припомня, че Турция е много голям производител на зеленчукови култури (и плодове, разбира се). Съществена част от тази продукция се изнася в Русия и ЕС - на големи пазари, на пазари с високи тавани, на чувствителни пазари, с огромни изисквания към тази деликатна и нетрайна стока. И в Турция, независимо, че не членува в ЕС, в сила са строги правила за употребата на препарати за растителна защита. Качествата на турския зарзават не подлежат на съмнение!

Наши фермери и агробизнесмени твърдят с голяма доза сигурност, че в Турция продуктите за растителна защита са с пъти по-евтини от пестицидите, които се предлагат и продават легално на българския пазар. Подобно твърдение е далеч от истината! Мултинационалните компании от агрохимическата индустрия продават своите продукти на приблизително еднакви цени на различните регионални пазари по света. Ако има отклонения, те са пренебрежително малки. Целта на тази политика е да бъде пресечена спекулата и нелегалния износ.

Има предел, отвъд, който некомпетентността става нетърпима, дори за общество като нашето. Думата е за това, че щом на "черния" пазар у нас се появи препарат за растителна защита на цена 2-3 пъти по-ниска от същия продукт, разпространяван легално в България, това е сигурна индикация за измама, за нелегална манифактура без следи за произход, съдържание и качество. Казано иначе: внимавайте, предлагат ви чиста проба менте!

Загрижените оплаквачи на незавидната съдба на българските градинари се престарават в желанието си гръмогласно да съобщават на обществеността, че родните производители на зеленчуци са мацкани отвсякъде. От една страна - принудени са да купуват скъпи и прескъпи препарати за

растителна защита. От друга страна - евтините турски (както и гръцки, и северно-македонски) зеленчуци, внасяни у нас къде обмитени, къде необмитени, торпилират пазара, скапват всеки опит българската стока да пробие...

И в тази банално популярна теза прозира голяма доза некоректност, склонност да се подменя реалната действителност с митове и легенди. Защото в българското зеленчукопроизводство е налице парадоксален анахронизъм и дисбаланс. Независимо, че през последните години към този важен подотрасъл се позиционира много сериозен финансов ресурс за подкрепа по различни програми и стратегически направления, производството непрекъснато намалява, трендът за най-голямо съжаление е с устойчиви параметри. Този нашенски феномен (да наливаме в каци без дъна) предполага задълбочено изследване, което политическата класа и административната институция - МЗХГ, не могат или не искат, или и двете, да започнат! Всеки запознат поне бегло с проблемното съществуване на нашето зеленчукопроизводство е наясно, че това не са приказки под шипковия храст, а живата реалност. Политика, базирана единствено на действието да се изхарчат едни пари, е самоцелна и не работи!

Турция във всеки случай няма никаква вина, че българското зеленчукопроизводство е скъпо, нерентабилно, нискодобивно и неконкурентноспособно...